

Výroční zpráva 2023

Společnost pro queer paměť, z. s.

sídlo spolku
IČO
e-mail
web
facebook
instagram
bankovní spojení

Na Strži 1683/40, 140 00 Praha 4
02375486
queerpamet@queerpamet.cz
www.queerpamet.cz
queerpamet
czechqueermemory
2100543749/2010, Fio banka

SPQP

Obsah

1. Úvod jednatele

2. Vývoj spolku

3. Sbírký, archiv

4. Vědecké a popularizační výstupy členů*ek

5. Zahraniční spolupráce

6. Činnost spolku

7. Cena beProud

8. Účetní závěrka

Cílem této výroční zprávy je představit veřejnosti činnost Společnosti pro queer paměť (SPQP) v roce 2023 a shrnout souvislosti, které s našimi aktivitami souvisí. V úvodu bychom rádi poděkovali nejen celé členské základně, ale také všem, kdo s naším spolkem spolupracují, nebo jej podporují. Dále děkujeme pamětníkům a pamětnicím, kteří se s námi podíleli o své vzpomínky nebo rozšířili náš sbírkový fond o nové předměty. V neposlední řadě patří naše poděkování městské části Praha 4 a soukromým mecenáškám a mecenášům za podporu.

SPQP založená v roce 2013, je zapsaný spolek, jehož hlavním posláním je shromažďování, uchovávání a zpřístupňování ústních, písemných, fotografických, trojrozměrných a jiných dokumentů vztahujících se k minulosti queer lidí v českém prostředí, podněcování a provádění výzkumu v oblasti paměti a historie queer lidí a organizace vědeckých akcí v této oblasti. Sekundárně se zabýváme také organizováním kulturních a vzdělávacích akcí, které podporují poznávání a popularizaci paměti a historie queer lidí, a vydáváním vědeckých a populárně-naučných publikací.

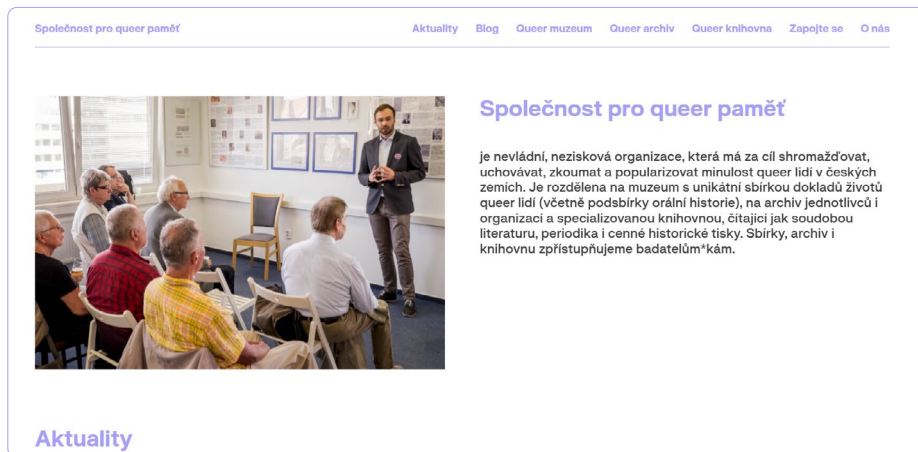
1. Úvod jednatele

Ladislav Jackson

Od roku 2015 provozujeme víceúčelový prostor v objektu na adrese Na Strži 1683, Praha 4, který slouží jako zázemí pro naši práci, jako kancelář, prostor pro uchovávání sbírek a knihovního fondu. Spolková místnost slouží také jako badatelna, tedy jako studijní prostor pro badatelky a badatele z řad odborné veřejnosti, muzeum a výstavní prostor. Pořádáme zde také kapacitně méně náročné akce. Společnost pro queer paměť, z. s., má za sebou nelehký rok, kdy proběhly i vážné úvahy o rozpuštění spolku a delimitaci jedinečné muzejní sbírky a archivního fondu queer minulosti na území Česka, jediného stabilně a kolektivně fungujícího queer muzea a archivu na východ od Berlína. V roce 2023 přišla Společnost o stálou podporu ze strany hl. města Prahy. V červnu 2023 však získala nové vedení, které se s navrhovaným zánikem odmítalo smířit a slíbilo restartovat činnost i financování. Restart činnosti se poprvé materializoval v akcích pořádaných v rámci doprovodného programu Prague Pride, na který navázal celkem bohatý podzim, jak ukazuje výčet dále. Podařilo se nám po deseti letech na sklonku roku redesignovat web Společnosti, nastartovat instagramový účet, uspořádat tři reprízy výstavy Chuť medu, která popularizační a přímočarou formou zpřístupňuje ukázky ze sbírek a archivu Společnosti. Hned v roce 2024 na to navázala repríza čtvrtá. Podařilo se znovu získat grant hl. města Prahy na rok 2024 a podat dvě žádosti o podporu v rámci grantových podpor Ministerstva kultury, jejichž výsledek v době předkládání Výroční zprávy zatím nevíme. Do toho jsme zajišťovali běžný chod Společnosti, což bylo zajištění ke třiceti badatelských návštěv, exkurzí, příprav budoucích projektů. Jakkoli se domnívám, že to není zrovna málo, své limity samozřejmě známe a jsme přesvědčeni, že Společnost bude úspěšná jen natolik, dokud budou lidé ochotni investovat čas do sbírání a prezentace queer minulosti, ať už jako členstvo, dobrovolnictvo, podporovatelé a podporovatelky.

Nový vizuál webu, autoři Svatopluk Ručka a Jana Hrádková

Printscreen Událostí v kultuře, reportáž z vernisáže výstavy Chuť medu

2. Vývoj spolku

Spolek má k 31. 12. 2023 stabilní počet 25 členů a členek, z toho 5 členek se identifikuje jako ženy, 20 členů jako muži. První polovina roku 2023 se nesla v duchu organizačních změn, kdy dosavadní jednatel PhDr. Jan Seidl, Ph.D., se rozhodl k 31. březnu 2023 rezignovat. Na schůzi správní rady, která dle platných stanov jmenuje kandidáta jednatelem*kou, dne 19. dubna 2023 de kandidáta na jednatele, který by se ujal funkce, vybrat nepodařilo. Na schůzi správní rady 22. května 2023 byl jednatelem zvolen dosavadní předseda správní rady PhDr. Ladislav Jackson, Ph.D. Ve funkci předsedy správní rady jej nahradil PhDr. Jaromír Mrňka, Ph.D. Správní rada se sešla ještě 15. listopadu 2023.

Členská schůze se sešla dne 24. února 2024.

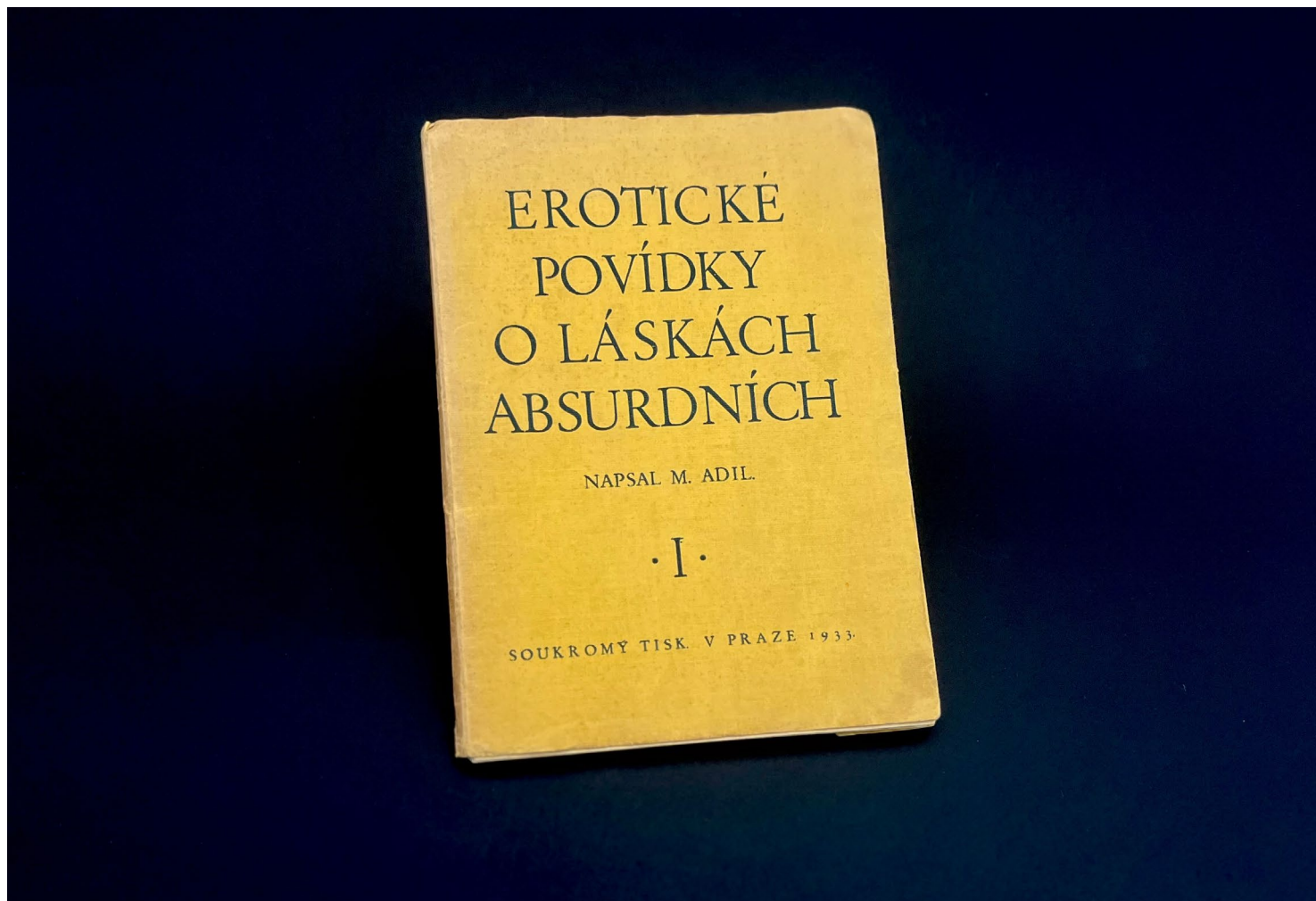
Důležitou součástí činnosti Společnosti pro queer paměť je zpřístupňování sbírek, archivu a knihovny badatelstvu. V roce 2023 jsme zajistili od června do prosince 25 badatelských návštěv (v porovnání: v roce 2022 to bylo 10 návštěv, v roce 2021 dvacet sedm).

3. Sbírkový archiv

V roce 2023 došlo i přes nastíněné nejistoty k řadě akvizic. Díky daru došlo k rozšíření jednoho z osobních archivních fondů. Dále byly darem získány některé cenné knihy a tisky z 20.–90. let 20. století (spisy Otokara Březiny, publikace z 90. let na téma sexualita atd.). Nejcennější akvizice proběhly díky finančnímu daru na sklonku roku: na doporučení Mgr. Denisy Vídeňské byla zakoupena publikace Lídy Merlíkové *Erotické povídky o láskách absurdních*, kde se vyskytují otevřeně lesbické texty, povídky o lesbické touze, povídka o gay vztahu i jiných sexuálních touhách a variacích. Tisk je z roku 1933. Druhou akvizicí byly dvě autorské fotografie Roberta Vana z roku 1986 a 1995. Vanovy otevřeně homoerotické fotografie znovudefinovaly queer viditelnost a reprezentaci ve veřejném a mediálním prostoru devadesátých let. V roce 1992 se uskutečnila jejich výstava v klubu Radost, reprodukce se rychle rozšířily do queer soukromých i veřejných prostor (byty i podniky). Současně probíhala diskuse o případném zpřístupnění a jeho podmínkách archivního fondu Anonyma 002 s původci fondu i v rámci Výboru.

Nová akvizice: Lída Merlíková:
Vyhnaní lásky, 1929

Nová akvizice: Lída Merlínová (M. Adil):
Erotické povídky o láskách absurdních, 1932

Nová akvizice: Robert Vano, fotografie z roku 1986 a 1995

4. Vědecké a popularizační výstupy členů*ek

V roce 2023 se Společnost pro queer paměť spolupodílela s Fakultou výtvarných umění VUT v Brně na organizaci mezinárodního odborného symposia *Re-Reading the Contemporary Press: Constructing Art, Architecture and Social Histories*, kde s prezentací svého výzkumu queer minulosti vystoupil člen správní rady Michal Mako. Jan Seidl reprezentoval SPQP na mezinárodním poli, Ladislav Jackson publikoval dva články v odborných či oborových periodikách, za zmínku stojí i jeho vyzvaná přednáška pro Center for Modern Art and Theory při Filozofické fakultě Masarykovy univerzity, která je dostupná on-line.

Jan Seidl

přednáška *Czech Queer History*, New York, 21. listopadu 2023, České centrum New York, Bohemian National Hall

Ladislav Jackson

(mimo akce pořádané SPQP, k tomu dále)

přednáška *We Are Everywhere: Queer Spaces Between Ethics and Aesthetics*, Brno, Centrum pro moderní umění a teorii, FF MU v Brně, 19. dubna 2023

účast v panelové diskusi *Co.Labs Talks: Současné queer umění*, Brno, Brno Pride Week, Co.Labs, velký sál, 7. Června 2023

přednáška v rámci programu *Artists.Do.Queer: Queer umění v minulosti a dnes*, Hradec Králové, Centrum uměleckých aktivit, 18. září 2023

odborný článek *Jsme všude! Queer prostory jako kulturní perspektiva*, *Flash Art*, č. 67, roč. 2023, Nadace Prague Biennale, s. 25–29

odborný článek *Toyen Captured by Identitarian Politics?*, *Art East Central: Art, Architecture & Design in East Central Europe*, č. 3, roč. 2023, s. 159–168

Art East Central s rozsáhlou recenzí Ladislava Jacksona *Toyen captured by identitarian politics?*

Michal Mako

konferenční příspěvek *Critical Discourse Analysis as a Main Tool for Examining Historical Media Representations of Homosexuality, Re-Reading the Contemporary Press: Constructing Art, Architecture and Social Histories*, SPQP a FaVU VUT v Brně, Brno, 23. listopadu 2023

Lukáš Samek

konferenční příspěvek *Jsem tělo a trpím; zobrazení homosexuálního těla v současné české próze*, Studentská literárněvědná conference, FF Masarykovy univerzity v Brně, Brno, 27. dubna 2023.

článek *Too teplí to handle...? Jedno ohlédnutí za Prague Pride*, *Studentské listy*, <https://slisty.cz/too-tepli-to-handle-jedno-ohljednuti-za-prague-pride/>

článek *Co oči nevidí... spíš co ignorují aneb otázka pro kulturu*, *Studentské listy*, <https://slisty.cz/co-oci-nevidi-spis-co-ignoruji-aneb-otazka-pro-kulturu/>

on-line rozhovor *Naši queer literaturu potřebujeme a potřebujeme ji co nejrůznější*, *Ondaproti.cz*, <https://www.odnaproti.cz/nasi-queer-literaturu--potrebujeme-a-potrebujeme-ji-vic-a-co-nejruznejsi/?fbclid=IwAR0KXD-GwUDRqzHhlp35uDQohs-vBot2qvT4Wwl87fP4Kwg4rQAXjbFFrDo>

Flash Art CZ/SK na téma Queer s článkem Ladislava Jacksona
Jsme všude! Queer prostory jako kulturní perspektiva

5. Zahraniční spolupráce

V roce 2023 proběhlo několik akcí s mezinárodním přesahem. Jednak šlo o reprezentaci SPQP formou přednášky v Českém centru v New Yorku Janem Seidlem, dále o obnovu spolupráce s kurzem *Gender in the Czech Republic and Europe* vyučovaném v rámci programu Council on International Educational Exchange (CIEE). Návštěva 21 studentů a studentek v sídle Společnosti pro queer paměť proběhla dne 18. října 2023 a spolupráce bude pokračovat i v roce 2024. Nové badatelské kontakty byly navázány v rámci sympozia *Re-Reading the Contemporary Press*. Jednatel Ladislav Jackson v první polovině roku 2023 absolvoval sedmiměsíční stáž v GLBT Historical Society v San Franciscu v rámci programu ERASMUS+.

Návštěva studentstva kurzu *Gender in the Czech Republic and Europe* v rámci programu Council on International Educational Exchange

Přednáška Jana Seidla v Českém centru v New Yorku *Czech Queer History*

6. Činnost spolku

V roce 2023 byla zahájena užší spolupráce s Prague Pride a Komunitním centrem v srdci Prahy, kde byly uspořádány dvě akce a v budoucnu počítáme s dalšími. Zároveň byla znovuoobnovena spolupráce a komunikace s platformou Život 90, s níž plánujeme v dalších letech rozvíjet akce pro LGBT+ seniory*ky.

V roce 2023 byla navázána spolupráce s Národním muzeem, proběhlo několik koordinačních schůzek s cílem několika zápůjček předmětů ze sbírek, archivu a knihovny do stálé expozice Dějiny 20. století, kde by se vytvořila prezentace vrstvy queer minulosti v jednotlivých částech věnovaných 20.–90. letům.

Přednáška Ladislava Jacksona v rámci *SMARTalks* Centra moderního umění a teorie při Masarykově univerzitě v Brně

Akce Prague Pride

Výstava Chuť medu: Queer minulost ze sbírek a archivu Společnosti pro queer paměť, Praha, Pride Gallery (Centrum Člověka v tísni Langhans), 7. srpna – 31. srpna 2023
Vernisáž s úvodním slovem Ladislava Jacksona a Lukáše Houdka 9. srpna 2023.

Panelová diskuse Už to někdo napsal? Aneb Proč znát queer knížky, Praha, velký sál Pride House, 8. srpna 2023.
Panelová diskuze Lukáše Samka věnovaná české queer literatuře

Přednáška Are you a hybrid? Queer design Stephena Burkse, Praha, malý sál Pride House, 8. srpna 2023.
Přednáška Ladislava Jacksona o queer designu

Komentovaná vycházka Prague Queer Heritage Tour 2023, Žižkov, Praha, 9. srpna 2023.
Historická procházka Jana Seidla v angličtině

Zahájení výstavy Chut' medu v Praze v rámci Prague Pride

Zahájení výstavy Chut' medu v Praze v rámci Prague Pride, fotograf Lukáš Houdek a kurátor Ladislav Jackson

Queer Heritage Tours s Janem Seidlem v rámci Prague Pride

Přednáška Ladislava Jacksona Are You a Hybrid? Queer design Stephenha Burkse v rámci Prague Pride

Most pride

Panelová diskuse Queer Mostecko v dekadách minulých

19. srpna 2023, Most Pride, malá stage, 17.00–17.45

Panelová diskuse s aktivistou Mildou Šlehoferem vedená Ladislavem Jacksonem

Diskuse o queer minulosti na Mostecku v rámci Most Pride, Ladislav Jackson vyzpovídal aktivistu Mildu Šlehofera

Queer podzim

Projekce s lektorským úvodem Kníže Václav a Noční motýl, Praha, Kino Ponrepo, Projekce s lektorským úvodem Marie Barešové 7. září 2023.

Přednáška Mezi radostí a nenávistí: Queer zkušenost za státního socialismu, Praha, Komunitní centrum, 8. listopadu 2023

Výstava Queer před sametem: Život queer lidí před rokem 1989, Praha, Komunitní centrum, 17. listopadu – 14. prosince 2023, vernisáž 16. listopadu 2023

Přednáška Lásky, sex a trápení: Queer zkušenost za státního socialismu, Praha, Korzo Národní, Dvě opakování přednášky Ladislava Jacksona 17. listopadu 2023. 11.45 a 14.45

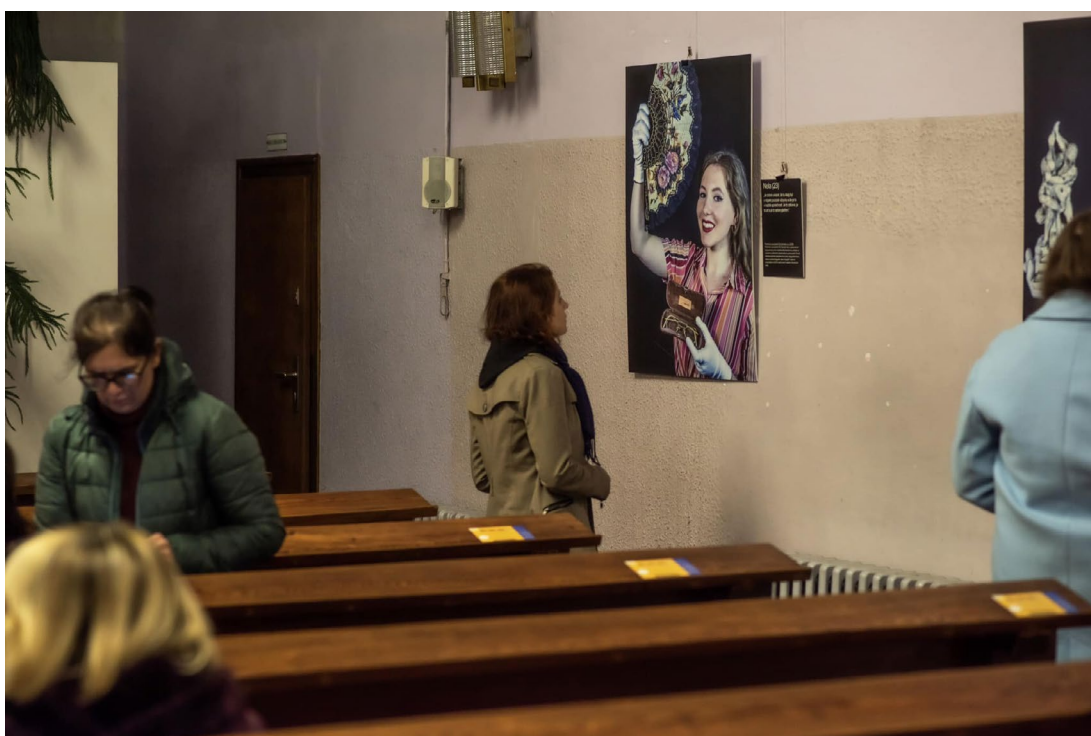
Symposium Re-Reading the Contemporary Press: Constructing Art, Architecture and Social Histories, Brno, Fakulta výtvarného umění VUT v Brně, 23. listopadu 2023

Výstava Chuť medu v rámci akce Víra v barvách duhy, Praha, sbor Církve československé husitské ve Vršovcích, 30. listopadu 2023
Krátkodobá repríza výstavy u příležitosti uvedení filmu *Víra v barvách duhy*

Chuť medu: Queer minulost ze sbírek a archivu Společnosti pro queer paměť, Kino Art, Brno, 14. prosince 2023 – 12. ledna 2024
Vernisáž s přednáškou Ladislava Jacksona *Mezi nenávistí a radostí: Queer zkušenost za státního socialismu* 13. prosince 2023.

Projekce queer filmu Noční motýl v kině Ponrepo

Repríza výstavy Chuť medu v Husově sboru ve Vršovicích

Repriza výstavy Chut' medu v Kině Art v Brně

Vzdělávací tramvaj v rámci Korzo Národní při oslavách výročí 17. listopadu, přednáška Ladislava Jacksona Queer zkušenost za státního socialismu: Lásky, sex a trápení

Konference Re-Reading the Contemporary Press na FaVU v Brně

7. Cena BeProud

Dne 8. listopadu 2023 byly v prostorách velvyslanectví Švédského království v Praze uděleny ceny BeProud včetně cen za celoživotní přínos LGBT+ komunitě. Tuto cenu získávají ti, kteří svými postoji a činy dlouhodobě pomáhali či stále pomáhají zlepšit povědomí o LGBT+ lidech, nebo usilují o zlepšení jejich práv v naší zemi i v zahraničí. Takové osoby byly kvůli svým názorům často diskriminovány, avšak i přesto ve své činnosti pokračovaly. V roce 2023 se udílela cena za rok 2021 i cena za rok 2022.

Cenu za rok 2022 získal spisovatel Mike Perry, čímž se stal jedinou transgender osobou, která kdy ocenění převzala. Mike Perry je spisovatel, textař, hudebník a fotograf Mike Perry, narozený v roce 1958, kdy mu bylo přiřazeno ženské biologické pohlaví, je mnohostranně činnou osobností. Vydal zatím tři knihy: *Klec pro majáky* (2011), *Vlčí něha* (2017) a *Hotel sen* (2019). Nejvíce proslula jeho autobiograficky laděná prvotina, v níž živě a otevřeně vylíčil cestu transgender člověka k rozpoznání pravdy o sobě samém, proces tranzice i další kroky v „novém“ životě. Šťastně se vyhnul nahlížení tématu prizmatem sexualizace a naopak ukázal na problémy, s nimiž se lidé během tranzice musí vypořádat: často kvůli změně vzhledu i hlasu mění zaměstnání, přičemž najít nové bývá komplikované; jejich proměna prověří vztahy se známými, přáteli i s nejbližší rodinou.

Cenu za rok 2021 získal organizátor Petr Šusta. Petr Šusta během své více než pětadvacetileté činnosti dokázal vytvořit vícegenerační komunitu, která často nezapadala ani do rolí ryze aktivistických, ani normativního obrazu gayů a leseb v té době. Petr Šusta navázal na tradici, která byla na queer scéně přítomná nejméně už od 30. let a přežila všechny politické režimy: organizování jedno i vícedenních výletů po České republice. V poslední době se zapojil do aktivit pro seniory pořádaných PROUDEM nebo Životem 90. Je to právě zájem o druhé, pochopení a vytváření neformálních skupin a vazeb mezi lidmi, co mnoha queer lidem, hlavně gay mužům, pomohlo překonat samotu a opuštění, ať už stáli na začátku svého dospělého, samostatného života, nebo na jeho konci. Porozumění, solidaritu a soucit považujeme za nutné ocenit jako základní kameny pro vytváření a rozvoj jakýchkoli komunit.

Předání ceny beProud za celoživotní přínos
Petru Šustovi

Předání ceny beProud za celoživotní přínos
Miku Perrymu

8. Účetní závěrka

SPQP je zapsaným spolkem a jako takový je účetní jednotkou podle § 1 odst. 2 písm. a) zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění. Podle čl. II odst. 2 zákona č. 437/2003 Sb. resp. podle § 1f zákona č. 221/2015 Sb. (novela účinná od 1. 1. 2016) může vést jednoduché účetnictví, tj. účetnictví na bázi příjmů a výdajů. Účetní závěrku tvoří přehled majetku, aktiv a pasiv, tvořený přehledem příjmů a výdajů. Účetní závěrka je vedena v č.

K 31. 12. 2023 spolek neevidoval žádný dlouhodobý nehmotný či hmotný majetek s oceněním vyšším než 60 tis. Kč resp. 40 tis. Kč, žádné pohledávky a závazky a žádné peněžní prostředky v cizích měnách.

Jako ostatní majetek je v přehledu majetku a závazků vykázána jistota složená Úřadu městské části Praha 4 ve výši 15 783,- Kč v souvislosti s pronájemem místnosti v objektu Na Strži 1683/40, Praha 4.

PŘEHLED O MAJETKU
A ZÁVAZCÍCH (údaje v Kč)

Společnost pro queer paměť, z.s. (IČ: 023 75 484)

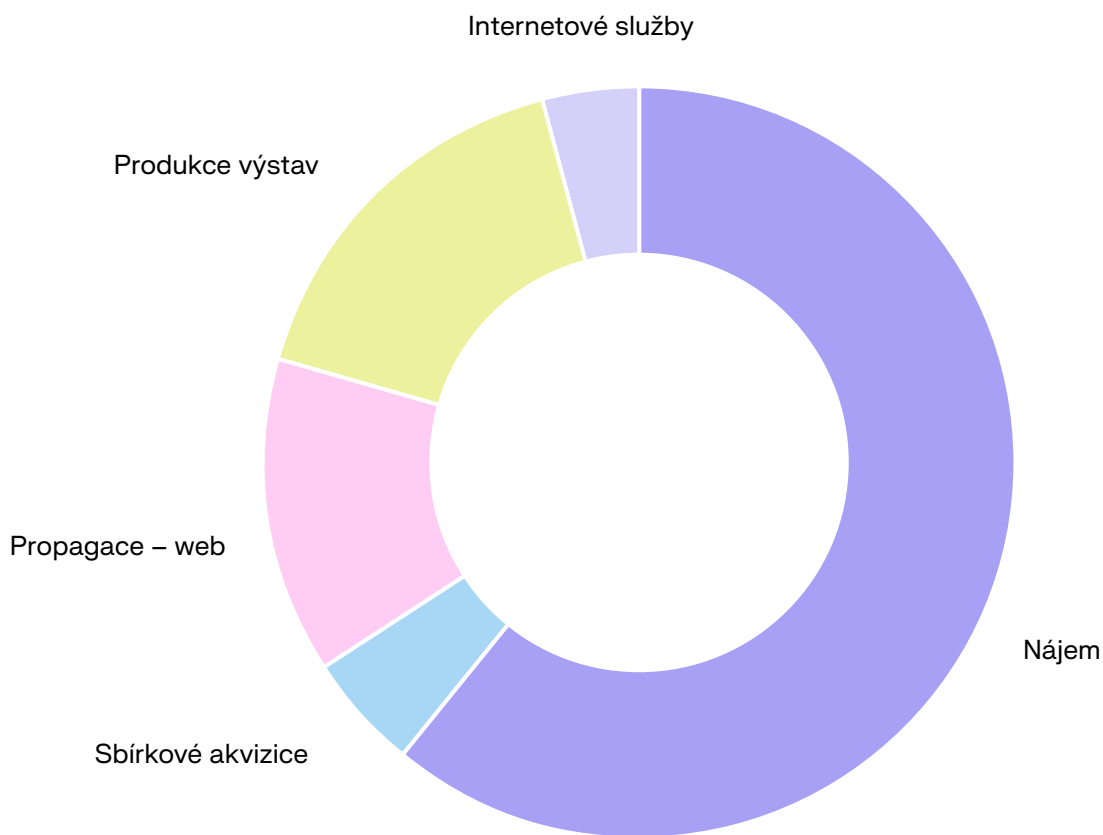
MAJETEK	31. 12. 2023	31. 12. 2022	VLASTNÍ ZDROJE A ZÁVAZKY	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Peněžní prostředky v hotovosti	1 255,00	1 255,00		0,00	0,00
Peněžní prostředky na bankovních účtech	58 437,05	117 477,05		0,00	0,00
Ostatní majetek – jistota ÚMČ Praha 4	15 783,00	15 783,00		0,00	0,00
CELKEM	75 475,05	134 515,05	ROZDÍL PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	0,00	0,00

PŘEHLED O PŘÍJMECH
A VÝDAJÍCH (údaje v Kč)

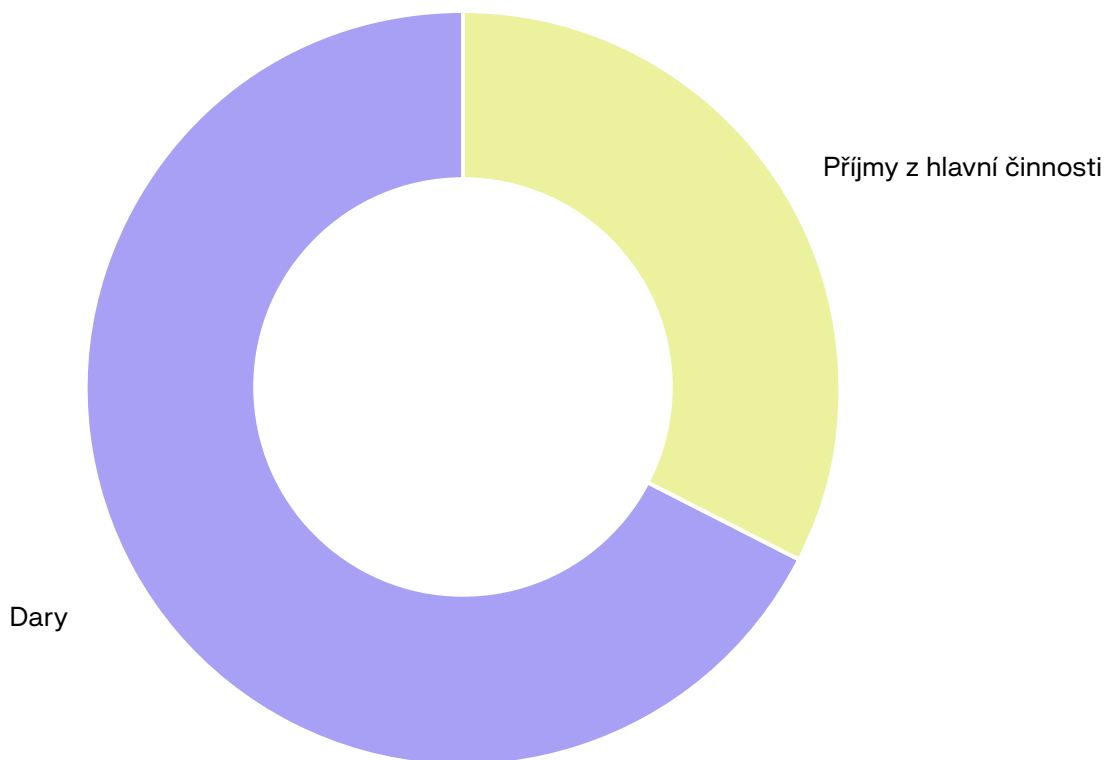
Společnost pro queer paměť, z.s. (IČ: 023 75 484)

PŘÍJMY	2023	2022	VÝDAJE	2023	2022
Přijaté členské příspěvky	0,00	1200,00	Materiál – režijní	0,00	0,00
Přijaté peněžní dary mimo veřejné sbírky	32 976,00	21 118,00	Materiál – vybavení	0,00	0,00
Dotace a příspěvky přijaté z veřejných rozpočtů (grant)	0,00	100 000,00	Materiál – různý drobný	0,00	220,00
Příjmy z hlavní činnosti	16 000,00	0,00	Služby – tisk	14 759,00	0,00
			Služby – nájem a služby	66 783,00	65 676,00
			Služby – propagace	18 000,00	0,00
			Mzdy – DPP	0,00	30 100,00
			Ostatní - pořízení sbírkových předmětů	5 663,00	380,00
			Ostatní - bankovní poplatky	19,00	0,00
			Ostatní - daně, poplatky atd.	0,00	5 306,00
			Ostatní – vrácení přeplatků	-4 040,00	-11 454,00
PŘÍJMY CELKEM	48 976,00	122 318,00	VÝDAJE CELKEM	101 184,00	100 004,00
			ROZDÍL PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	- 52 208,00	22 314,00

Grafická část
Výdaje

Příjmy

SPQP

Zpracoval a předkládá Ladislav Jackson, 13. 2. 2024

Sestavili Ladislav Jackson
Marie Barešová
Lukáš Samek za přispění
členek a členů

Grafická úprava Svatopluk Ručka

Použité fotografie Nikola Remešová
Anna Motlová
Anna Boháčová
Juraj Gerbery
David Růžička
Philippe Hniliců
Alice Bochňáková
Flash Art CZ/SK
Ladislav Jackson
Centre for Modern Art
and Theory MUNI
Polina Davydenko
Pavel Šimáček
Lukáš Houdek

Výroční zprávu i účetní závěrku schválila správní rada spolku dne 21. března 2023.